

**[„ÎN PARLAMENTUL GERMANIEI...”]
– de Mihai Eminescu [30
decembrie 1881]**

Fotografie de arhiva. Mihai Eminescu de Nestor Heck – 1884. Basarabia-Bucovina.Info

În Parlamentul Germaniei principele de Bismarck, referindu-se adeseori la opinia împăratului și zicând că pe aceasta o reprezintă, a dat de-o opoziție vie din partea partidului liberal, care înțelegea constituționalismul cu totul într-alt chip. Opoziția liberală susținea că opinia împăratului nu intră deloc în discuția Parlamentului și că acest din urmă nu are a face decât cu miniștrii răspunzători și cu cancelariul, asemenea răspunzător. Această idee apuseană de constituționalism nu convine însă principelui Bismarck, care-n actuala stare de lucruri din Germania nu crede a putea concede Parlamentului un drept de cenzură absolut. El are nevoie de-o mai mare putere de autoritate în fața Parlamentului, fiind convins înlăuntrul său că constituționalismul exercitat în Germania astfel cum se exercită în alte țări ar fi de natură a compromite viitorul ei economic și politic.

Ca urmare a acestor vederi, pe cari le împărtășește și împăratul, foaia oficială a Imperiului și a Prusiei publică un edict al împăratului cu data de 4 ianuarie, contrasemnat de principele de Bismarck și adresat cabinetului întreg.

Iată ce zice acest edict, în adevăr straniu pentru datinele unei țări constituționale:

Dreptul regelui de a conduce după cum va crede mai bine de cuviință guvernul și politica Prusiei a fost mărginit prin Constituție, dar n-a fost abrogat.

Actele guvernamentale ale regelui au nevoie de contrasemnătura unui ministru, vor fi reprezentate de miniștri, ca și înaintea edictării Constituției, dar rămân acte guvernamentale ale regelui, cari au purces din hotărârea sa și prin cari el își exprimă în mod constituțional deciziunile voinții sale. Nu se poate îngădui deci, și e spre întunecarea drepturilor constituționale ale regelui, când unii reprezintă exercițiul lor astfel ca și când ele n-ar porni de la rege însuși, ci numai de la miniștri responsabili. Constituția Prusiei e expresiunea tradiției monarhice a acestei țări, a cărei

dezvoltare se întemeiază pe viile relații ale regilor săi cu poporul. Aceste relații nu se pot strămuta asupra miniștrilor numiți de rege, căci sunt legate de persoana regelui; conservarea lor este o necesitate de stat pentru Prusia. Este așadar voința Mea, ca atât în Prusia cât și în corpurile legiuitoare ale imperiului să nu existe nici o îndoială asupra dreptului constituțional pe care-l am Eu și urmașii Mei de-a conduce personal politica și să se combată pururea părerea că inviolabilitatea persoanei regelui, care a existat pururea în Prusia și a fost exprimată prin art. 43 al Constituției, și necesitatea contrasemnăturii responsabile ar fi privând actele Mele guvernamentale de natura unor deciziuni regale independente. E de datoria miniștrilor Mei de-a reprezenta drepturile Mele constituționale, ridicând rezerve în contra oricărei îndoieli sau întunecări. Tot asta aștept și de la funcționari. Departe de mine de-a voi să influențez libertatea alegerilor, dar, pentru funcționarii aceia cărora li e încredințată executarea actelor Mele guvernamentale și cari pot fi revocați după legea disciplinară, datoria lor contractată prin jurământul de serviciu implică și reprezentarea politicii guvernului Meu în alegeri. Împlinirea credincioasă a acestei datorii o voi recunoaște cu mulțumire și aștept. de la toți funcționarii ca în alegeri să se țină departe de orice agitații în contra guvernului Meu.

Ca manieră de-a privi dreptul public edictul acesta spune scurt și cuprinzător că puterea executivă, miniștrii, funcționarii statului, ș.a.m.d. nu sunt deloc o delegațiune a Corpurilor legiuitoare, ci o delegațiune responsabilă a autorității regelui.

Consternațiunea produsă prin acest edict în presă va fi fără îndoială mare și criticele în contră-i violente. Dar la oameni ca principele de Bismarck cată cineva să se întrebe nu dacă aceasta este părerea sa în privința raportului Coroanei cu Camerele, ci ce scop politic urmărește acuma prin acest act izolat de o atât de demonstrativă însemnătate. A crede că

acest act e pur și simplu îndreptat în contra elucubrațiunilor parlamentare ale adversarilor săi ar fi naiv. Politica sa, pe care voiește s-o dezbrace de responsabilitate față cu Corpurile legiuitoare pentru că aceasta l-ar împiedica, cată să fi urmărind ținte mai mari, asupra ajungerii cărora nu voiește a suferi contrazicere,

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1 ianuarie – 31 decembrie 1881

TIMPUL

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XII

Mihai-Eminescu.Ro